

Regioonide Komitee arvamus „Energiatõhususe parandamine info- ja sidetehnoloogia abil”

(2009/C 76/11)

REGIOONIDE KOMITEE

- märgib, et kliimamuutustega toimetulek on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste üks lähiaastate suurim poliitiline väljakutse;
- on seisukohal, et 2020. aastaks seatud ambitsioonikate eesmärkide saavutamiseks tuleb tagada info- ja sidetehnoloogiale tuginevate lahenduste piisav kättesaadavus ja nende täielik ära kasutamine;
- rõhutab info- ja sidetehnoloogia olulist rolli Euroopa Liidu säästva arengu strateegia elluviimisel. See avaldab tehnoloogiliste ja kaubanduslike uuenduste kaudu positiivset mõju säästvale arengule ning edendab kõige intelligentsemate ja puhtamate protsessidega struktuurilisi muutusi loodusvarade kasutamisel;
- rõhutab asjaolu, et info- ja sidetehnoloogia ääretu potentsiaal energiatõhususe suurendamiseks tugevdab Euroopa konkurentsivõimet ning suurendab ettevõtete võimalusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
- juhib tähelepanu sellele, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutuses on mitmed vahendid, mis võimaldavad täielikult ära kasutada info- ja sidetehnoloogia võimalused kliimamuutustega toimetulekul, näiteks vastutus ja volitused maakasutuse kavandamisel, energiapakkumisel, ehituses ja transpordis;
- teeb ettepaneku, et Euroopa energiatõhususe ürituse raames võiks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele korraldada näituse ja konkursi info- ja sidetehnoloogiat kasutavatest parimatest energiatõhususe projektidest; komitee on valmis osalema nii näitusel kui ka ürituse programmis; samuti teeb ettepaneku, et komisjon koostaks koos Regioonide Komitee ja teiste osapooltega käsiraamatu selle kohta, kuidas saaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutada info- ja sidetehnoloogiat oma kliimamuutuste kavades.

Raportöör: Risto KOIVISTO (FI/PES), Pirkanmaa ühenduse maakonnaavalitsuse esimees

Viitedokument

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Energiatõhususe parandamine info- ja sidetehnoloogia abil”

KOM(2008) 241 lõplik

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. märgib, et hiljutistes arvamustes on komitee nimetanud kliimamuutustega toimetulekut kohalike ja piirkondlike omavalitsuste üheks lähiaastate suurimaks poliitiliseks väljakutseks;

2. toetab nõukogu seatud eesmarke vähendada 2020. aastaks heitkoguste taset 20 % võrra 1990. aasta tasemest, tösta taastuvate energiaallikate osakaalu 20 %-ni ELi kogu energiatarbimisest ja saavutada ELi energiatarbimises prognoosidega võrreldes 20 % sääst;

3. jagab komisjoni arvamust, et 2020. aastaks seatud ambitsioonikate eesmärkide saavutamiseks tuleb tagada info- ja sidetehnoloogiale tuginevate lahenduste piisav kättesaadavus ja nende täielik ärakasutamine;

4. kordab oma varasemat seisukohta, mille kohaselt tuleb energiatootmisel seada esikohale Euroopa kõigis energiapoliitika valikutel. Seetõttu on komiteel hea meel, et Euroopa Komisjon väljendab teatist soovi suurendada info- ja sidetehnoloogia kasutamist energia tootmisel, jaotamisel ja sellega kauplemisel tootmisel;

5. juhtides erilist tähelepanu info- ja sidetehnoloogia sotsiaalsele ja majanduslikule mõõtmele Euroopa Komisjoni hiljutisi i2010 algatusi käsitlevates arvamustes, tunneb heameelt, et komisjon võtab nüüd arvesse ka infoühiskonna keskkonnamas-
pekte;

6. rõhutab info- ja sidetehnoloogia olulist rolli Euroopa Liidu säästva arengu strateegia elluviimisel. See avaldab tehnoloogiliste ja kaubanduslike uuenduste kaudu positiivset mõju säästvale arengule ning edendab kõige intelligentsemate ja puhtamate protsessidega struktuurilisi muutusi loodusvarade kasutamisel;

7. rõhutab asjaolu, et info- ja sidetehnoloogia ääretu potentsiaal energiatootmisel suurendamiseks tugevdab Euroopa konkurentsivõimet ning suurendab ettevõtete võimalusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

8. on veendunud, et komisjon on teinud õige valiku, seades ideede hindamisel ja katsetamisel esikohale linnapiirkondade osalemise ja nendega tehtava koostöö, ja leiab, et see sobib hästi kokku komitee varasemate märkustega i2010strateegia kohta;

9. on seisukohal, et just kohalik ja piirkondlik haldustasand võib praktilistest vajadustest tulenevalt käivitada kõige loovamad ja uuenduslikumad algatused Euroopa Liidu i2010 strateegia toetuseks;

10. juhib tähelepanu sellele, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutuses on mitmed vahendid, mis võimaldavad täielikult ära kasutada info- ja sidetehnoloogia võimalused kliimamuutustega toimetulekul, näiteks vastutus ja volitused maakasutuse kavandamisel, energiapakkumisel, ehituses ja transpordis;

11. märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutavad juba praegu ulatuslikult info- ja sidetehnoloogiat mitmes energiatarbimise ja heitkoguste vähendamisega seotud valdkonnas, nagu näiteks

— avalike kohtade valgustus. Kasutaja võib näiteks tekstisõnumi või Interneti kaudu süüdata välispordirajatiste valguse teatud ajaks ning tänapäeval on võimalik reguleerida automaatselt vastavalt muutuvatele vajadustele;

— hoonete kütte, kliimaseadmete ja valgustuse reguleerimine. Tehnoloogial on eriti märkimisväärne roll palju energiat kasutavates hoonetes, nt ujulates;

— kinnistute ja muude avalike paikade kaugjalgimine. Ühtlasi saadakse teavet ehitiste energiatarbimise ja selles toimivate muudatuste kohta;

— keskkonnasäästlikum liikluskontrollisüsteem, näiteks liiklusvoogude muutustele reageerivad foorituled ja ummikute testamine;

— ühistranspordi konkurentsivõime suurendamine. Mitmed kohalikud omavalitsused pakuvad juba positsioneerimissüsteemil põhinevat teavet sõiduplaanide kohta reaalajas ning piletimüüki Interneti vahendusel;

- kohaliku logistika väljaarendamine. Infotehnoloogia abil on võimalik ühendada valla transport ja erinevad mobiilsed teenused vähem heiteid tekitavaks tervikuks ning optimeerida liine keskkonnasäästlikult;
- tarbijate teadlikkuse tõstmine. Sõidumeerikute kauglugemise abil võib tarbijale pakkuda reaajas teavet, mis omakorda parandab energiatõhusust ja piirab heitkoguseid;
- energia tootmine ja jaotus, kus protsesside juhtimiseks kasutatakse juba praegu infotehnoloogiat;

12. toetab komisjoni ettepanekut anda info- ja sidetehnoloogia ettevõtetele antud etapis juhtroll struktuurimuutustes, mille eesmärk on ökoloogilise jalajälje vähendamine;

13. juhib samuti tähelepanu suurtele võimalustele, mida info- ja sidetehnoloogia pakub kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele nende tootlikkuse suurendamiseks ja teenuste parandamiseks ning samas energia tarbimise ja heitkoguste vähendamiseks. Kõnealuste võimaluste kasutamine eeldab sageli siiski ulatuslikumat struktuurireformi haldustavades, näiteks:

- kaugtöö suurendamine töö paindlikumaks muutmiseks;
- siirdumine paberdokumentidelt elektroonilisele asjaajamisele, uuendades samas nii sise- kui ka välismenetlusi;
- eri sektoreid ja organisatsioone hõlmava laialdase valiku teenuste pakkumine ühistes üldsusele lähedal olevates teenustekeskustes, millesse põhjalikumaid ekspertteadmisi ja näiteks tõlketeenuseid edastatakse videokonverentsi vahendusel;

14. nendib, et Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võrgustikud osalevad meelsasti komisjoni kavandatud ja energiatõhususega seotud info- ja sidetehnoloogia konsulteerimis- ja partnerlusportsessides ning heade tavade levitamisel;

15. kutsub komisjoni üles töötama koostöös liikmesriikidega välja sobivad ning ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vajadusi arvestavad rahastamismudelid, ning seadma energiatõhususe üldiselt ja eelkõige info- ja sidetehnoloogial põhinevad lahendused kõigi rahastamisallikate prioriteediks;

Muud märkused

16. leiab, et hoolimata paljudest juba rakendatavatest algatusetest, tulnuks teatistes kaasata transport nende valdkondade hulka, millele keskendutakse algetapis, kuna transpordil on suur säästupotentsiaal, see sisaldab mitmeid võimalusi info- ja sidetehnoloogia rakendamiseks ning on kohaliku ja piirkondliku halduse seisukohalt keskse tähtsusega;

17. jagab komitee arvamust, mille kohaselt on oluline toetada vähem energiat tarbivate arvutite väljaarendamist, ning kutsub samas komisjoni üles investeerima nende meetmete arendamisse, mis võimaldavad eelkõige suurtes arvutiruumides toodetavat soojusenergiat senisest paremini talletada;

18. juhib lisaks komisjoni poolt käsitletud energiatõhususele tähelepanu ka infotehnoloogia toodete valmistamise, transpordi ja hävitamise ulatuslikule mõjule valdkonna ökoloogilisele jalajäljele ja peab oluliseks samme selle mõju piiramiseks, seda nii vabatahtlike kokkulepete kui ka vajadusel õigusaktide kaudu.;

19. teeb ettepaneku koostada ühtsed suunised info- ja sidetehnoloogia abil energiatõhusust edendava uurimistegevuse kohta, mis võimaldaks Euroopa, riiklikud ja piirkondlikud haju- tatud ressursid ühiste eesmärkide saavutamiseks paremini ühen- dada;

20. rõhutab kliendile orienteeritud teadustegevuse tähtsust ja on seisukohal, et selle õnnestumise eeltingimus on tihe koostöö teadusliku uurimistegevuse, info- ja sidetehnoloogia ja teiste ette- võtete, energiatootjate, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning tarbijaorganisatsioonide vahel;

21. arvestades kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suurt tähtsust energiatõhususe seisukohalt, kutsub üles andma neile olulise rolli Euroopa Liidu teadusuuringute raamprogrammis ja vastavates riiklikes raamprogrammides ja eelkõige teatistes mainitud info- ja sidetehnoloogia ökoloogilise jalajälje mõõtmiseks läbiviidavates ulatuslikes pilootprogrammides;

22. tunneb muret, et teema olulisusest hoolimata ei ole piisavalt investeeritud uuenduste turule toomisse praktiliste masstoo- dete ja -teenustena, ja märgib, et lisaks teerajaja rolli täitmisele uuenduste kasutamisel võivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused pakkuda valdkonna ettevõtetele positiivset majan- duslikku keskkonda;

23. leiab, et turu kasvu üks põhiprobleem on ühiste standar- dite puudumine eelkõige kohaliku ja piirkondliku haldustasan- diga tihedalt seotud tehnoloogiavaldkondades, nagu ehitiste intelligentsed kontrollisüsteemid, valgustuse kontroll ja liiklus- süsteemid. Standardite puudumine takistab tehnilist koostalitlus- võimet, piirab konkurentsi turgudel ja raskendab uute hangete tegemist;

24. juhib tähelepanu sellele, et komisjoni mainitud prioriteet- setel aladel puuduvad ühtsed mõõtmismeetodid, millega koha- likud ja piirkondlikud omavalitsused võiksid hinnata eri lahend- duste kasulikkust;

25. tõdeb, et piirkondlikule ja kohalikule tasandile detsentraliseeritud energiatootmine on elektri jaotamise ja varustuskindluse seisukohalt otstarbekas ja loob võimaluse kombineerida erinevaid energiatootmisviise. Seetõttu toetab komitee tungivalt komisjoni kava suurendada teabe ja heade tavade levitamist info- ja sidetehnoloogiatel põhinevate uute ettevõtlusmodelite alal detsentraliseeritud tootmises ning investeerida sellega seonduvasse teadus- ja arendustegevusse;

26. nendib, et komisjoni teatise ei mainita säästva info- ja sidetehnoloogia edendamist avalike hangete osas, ja kutsub üles töötama välja meetmeid, mille abil võiksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused avalike hangete ja eelkõige kommerts-kasutusele eelnevate hangete puhul seada senisest lihtsamini esikohale energiatõhususe ja sellega seonduva info- ja sidetehnoloogia arendamise;

27. tervitab teatise esitatud märkust, et komisjon soovib teha tihedat koostööd Regioonide Komiteega ning teeb ettepaneku, et

- teatise teemaga seotud Euroopa üritusel võiks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele korraldada näituse ja konkursi info- ja sidetehnoloogiat kasutavatest parimatest energiatõhususe projektidest; komitee on valmis osalema nii näitusel kui ka ürituse programmis;
- komisjon koostaks koos Regioonide Komitee ja teiste osapooltega käsiraamatu selle kohta, kuidas saaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kasutada info- ja sidetehnoloogiat oma kliimamuutuste kavades;

28. teeb ettepaneku, et 2009. aasta kevadel avaldatavas järgmises teatise info- ja sidetehnoloogia ja keskkonna kohta komisjon:

- laiendaks teatise ulatust energiatõhususelt säästvale arengule;
- lisaks teatisele konkreetse tegevuskava, mis hõlmab üksikasjalikke eesmäärke, meetmeid ja tähtaegu;
- kajastaks uute valdkondadena vähemalt transpordi ja avaliku halduse üldise praktika muutmise vajadusi;
- arvestaks kohaliku ja piirkondliku halduse positsiooni ja vajadusi.

Regioonide Komitee põhiseisukohad

29. Nagu komitee on juba varem nentinud, peab energiatõhususest ja taastuvate energiaallikate ulatuslikumast kasutamisest

saama Euroopa energiapoliitika keskne osa. Investeeringud info- ja sidetehnoloogia kasutamisse energiatõhusust suurendaval viisil aitavad kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel toime tulla kliimamuutustega, detsentraliseerida energia tootmist, vähendada energia tarbimist ja luua kohalikele ettevõtetele uusi äri võimalusi.

30. Komitee peab eriti oluliseks Euroopa Komisjoni kava kasutada ideede hindamisel ja testimisel linnapiirkondade kogemusi ja teha lisaks nendele koostööd ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olemasolevate võrgustikega. Mitme eri rolli (nagu reguleerija, tarbija, teenusepakkuja, energiakasutaja ja tarnija, impulsiandja, ekspert ja suuniste koostaja) tõttu on kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel mitmeid põhjuseid anda oma kindel toetus info- ja sidetehnoloogia täielikule kasutamisele energiatõhususe suurendamiseks. Komitee üritab oma võimalusi ära kasutada suurendada linnapiirkondade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võrgustike teadlikkust kõnealustest võimalustest ja innustab neid osalema partnerlusprotsessis.

31. Komitee loodab, et komisjon suurendab oma jõupingutusi valdkonna standardimisel, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid kasutada parema koostoimega tooteid. Standardimine ja kvaliteedikriteeriumid edendavad ka konkurentsi turgudel ja aitavad korraldada energiatõhususe seisukohalt kasuliku mõjuga avalikke hankeid.

32. Ühist keskkonnavastutust esindav kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse tasand võib Euroopa Liidu ja liikmesriikide toetusel toimida teerajaja ja eeskuju andjana, suurendades energiatõhusust info- ja sidetehnoloogia abil. Kõnealune teerajaja roll hõlmab muu hulgas uue partnerluse loomist info- ja sidetehnoloogia ettevõtete ja energiatootjatega, energia kasutamise seisukohast intelligentsete avalike ehitiste ja piirkondade valgustamist ning energiatõhususe suurendamist halduses ja teenustes.

33. Komitee teeb ettepaneku, et komisjon võiks sama valdkonnaga seotud järgmises teatise avaldada ELi tegevuskava info- ja sidetehnoloogia kasutamise kohta säästva arengu edendamisel. Komitee peab vältimatuks ka transpordi kaasamist üldisesse käsitlusesse, samuti tuleks tegevuskavasse lisada süsinikdioksiidi heidete ulatusliku vähendamise e-strateegia, valdkonna kvantitatiivsed heitkoguste eesmärgid, ELi ja liikmesriikide meetmed kõnealuste eesmärkide saavutamiseks ning määratleda arengu jälgimise näitajad.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE